

Dosarul nr. 2ra-1227/22
2-21078504-01-2ra-02092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. G. Grozav)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

ÎNCHEIERE

09 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Andrei Olarița,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Andrei Olarița împotriva Organizației de Creditare Nebancară „CASH & GO” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței cu privire la constatarea nulității clauzelor abuzive și încasarea sumei,

împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Andrei Olarița și a fost menținută hotărârea din 23 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 24 mai 2021, Andrei Olarița a depus cerere de chemare în judecată împotriva Organizației de Creditare Nebancară „CASH & GO” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței cu privire la constatarea nulității clauzelor abuzive și încasarea sumei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 17 februarie 2020 între Andrei Olarița și OCN „CASH & GO” SRL a fost încheiat contractul de credit nr. 53/231, iar conform contractului a beneficiat de un credit în mărime de 3 000 lei, cu o dobândă de 732% anual și 2% pe zi, care urma să fie rambursat în termen de 20 de zile.

A menționat că, obligația de plată a dobânzii rezultă din pct. 3.1. din contract.

Reclamantul a susținut că, pct. 3.6. din contract prevede obligația de plată a dobânzii de întârziere în mărime de 2% din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere, care se calculează începând cu prima zi de întârziere.

A precizat că, dat fiind faptul că nu a restituit în termen creditul, a fost informat că urmează să restituie o sumă disproporționat de mare în raport cu creditul acordat.

Reclamantul a comunicat că, deși nu a fost de acord cu sumele pretinse, pentru a evita sunetele frecvente ale creditorului și solicitările insistente de a restitui creditul și a plăti dobânzi și penalități, a achitat 6 000 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 1 din 06 aprilie 2021.

A mai invocat că, a notificat pârâta că nu este de acord cu suma încasată și a solicitat restituirea parțială a acesteia, însă ultima a refuzat.

Reclamantul a subliniat că, având în vedere că contractul de credit a fost încheiat în ziua adresării pentru acordarea creditului, este evident că clauzele contractuale care prevăd obligația de plată a dobânzii în mărime de 732% anual și a dobânzii de întârziere în mărime de 2% pe zi nu au fost negociate, or, OCN „CASH & GO” folosește același tip de contract pentru o multitudine de clienți, iar reclamantul avea doar opțiunea de a accepta sau refuza contractul.

A notat că, nu a negociat și nici nu a avut posibilitatea reală de a negocia și de a se familiariza cu condițiile contractuale și respectiv, consideră că clauzele prevăzute la pct. 3.1. și 3.6. din contractul de credit sub abuzive.

Reclamantul a mai afirmat că, la momentul încheierii contractului rata de bază a BNM era de 5,50%.

A mai indicat că, mai este relevantă și Recomandarea nr. 13 a CSJ privind relația rezonabilă dintre dobânzile practicate pe piața financiară nonbancară și rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei, conform căreia, pentru participanții la piața nonbancară este rezonabilă rata dobânzii calculată conform sumei următoarelor componente: costul creditorului atragerii mijloacelor financiare, pentru calculare se folosește rata de referință interbancară (CHIBOR) la data acordării împrumutului; profitul creditorului de aproximativ jumătate din costul indicat la componenta nr. 1; cheltuielile suportate de creditor și costurile aferente menținerii rezervei instituționale de aproximativ 4-5 %.

Prin urmare, la data de 17 februarie 2020 o dobândă rezonabilă ar fi fost de 15,24% (6,83% rata CHIBOR+(6,83%/2) +5%).

Consideră că, dobânda contractuală în mărime de 732% anual este excesiv de mare și dezavantajează reclamantul contrar bunei-credințe, or, aceasta este evident mai mare decât rata de bază a BNM și dobânda practică pe piața financiară nonbancară.

Reclamantul a mai invocat că, deși pârâta a inserat în contractul de credit declarația prin care Andrei Olarița a recunoscut că a luat cunoștință de conținutul și condițiile contractului de credit și le acceptă, aceasta este una formală și nu poate servi drept probă pentru dovedirea negocierii clauzelor contractuale.

A solicitat reclamantul, constatarea caracterului abuziv și constatarea nulității pct. 3.1. și 3.6. din Contractul de credit nr. 53/231 din 17 februarie 2020 și încasarea din contul OCN „CASH & GO” SRL în beneficiul lui Andrei Olarița a sumei de 3 000 lei cu titlu de îmbogățire nejustificată.

Prin hotărârea din 23 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

La 16 decembrie 2021, Andrei Olarița a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de către Andrei Olarița și s-a menținut hotărârea din 23 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel instanțele de judecată ierarhic inferioare au constatat că, la semnarea/încheierea contractului de credit nebanca, lui Andrei Olarița i-au fost aduse la cunoștință condițiile de creditare ale OCN „CASH & GO” SRL și acesta a dispus de suficient timp pentru a studia această informație, cu scopul comparării acesteia cu alte oferte de creditare, în vederea alegerii celei mai potrivite și și-a exprimat consimțământul că această informație să-i fie oferită direct în ziua încheierii contractului de credit nebanca, fapt inserat în partea de jos a contractului de credit, unde debitorul a aplicat semnătura.

Astfel, s-a respins ca neîntemeiat argumentul lui Andrei Olarița, precum că condițiile contractuale nu au fost negociate anterior încheierii contractului și că nu a avut posibilitate de a obiecta vis-a-vis de prevederile contractuale.

Totodată, s-a menționat că deși contractul de credit nebanca a fost încheiat la data de 17 februarie 2020, cu termenul scadență de 20 zile, Andrei Olarița a achitat suma împrumutului în mărime de 6 000 lei, la data de 06 aprilie 2021, iar conform pct. 7.4. din contract, prezentul contract intră în vigoare din momentul transmiterii către client a sumei totale a creditului nebanca acordat și va fi valabil până la îndeplinirea integrală de către părți a obligațiilor asumate.

Respectiv, prin prisma prevederilor art. 965 alin. (1) din Codul civil, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reiterat că, după realizarea acestei etape, subiecții își pierd calitatea lor de debitor și creditor, iar prestația ce constituie obiectul raportului obligațional nu mai poate fi cerută de către creditorul obligației stinse; drepturile subiective și obligațiile ce formează conținutul raportului obligațional sînt pierdute de către părți. Etapa finală de existență a raportului juridic obligațional începe odată ce obligația a ajuns la scadență.

Prin urmare, Andrei Olarița s-a adresat în instanța de judecată la data de 24 mai 2021, după ce a fost stinsă benevol creanța și după încetarea raporturilor juridice nu mai există debitor și creditor, pentru a solicita declararea abuzivă a unor prevederi contractuale.

Referitor la solicitarea cu privire la încasarea sumei de 3 000 lei cu titlu de îmbogățire nejustificată, instanțele de judecată ierarhic inferioare au menționat că, în primul rând, trebuie să existe un debitor al obligației de restituire (persoana îmbogățită) și un creditor (persoana dezavantajată). Conform regulii, există două părți, dintre care una a realizat o îmbogățire nejustificată, iar cealaltă a suferit un dezavantaj. Efectul regulii rezidă în a genera un raport obligațional, în cadrul cărei persoana îmbogățită să datoreze restituirea îmbogățirii, iar persoana dezavantajată - să fie îndreptățită să pretindă această restituire. Nu contează dacă între părți a existat sau nu un raport obligațional (contractual sau de altă natură) până la realizarea

îmbogățirii.

Astfel, creditorul va putea pretinde restituirea îmbogățirii, indiferent dacă ea rezultă dintr-un contract declarat nul, dacă plata a fost făcută din greșeală unei persoane, în lipsa oricărei obligații de a plăti, dacă bunul a fost folosit în lipsa unui contract sau dacă plata datorată a fost achitată repetat. Similar, nu contează dacă îmbogățirea realizată este conferită direct de creditor debitorului, sau dacă este mediată prin transfer din partea unui terț.

La caz, instanțele de judecată ierarhic inferioare au constatat că, debitorul pe contractul de împrumut Andrei Olarița a împrumut suma de 3 000 lei și a restituit suma dată peste 1 (un) an, fiind pus în sarcina acestuia de a achita și un prejudiciu pe această perioadă în mărime de 3 000 lei.

La 22 august 2022, Andrei Olarița a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului recurentul a indicat că, este eronată concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare, precum că i-au fost aduse la cunoștință informația privind condițiile de creditare ale intimatei, dar și faptul că a dispus de suficient timp pentru a studia această informație, cu scopul comparării acesteia cu alte oferte de creditare și și-a exprimat consimțământul ca această informație să-i fie oferită direct în ziua încheierii contractului de credit nebanca, or, deși creditorul a inserat în contractul de credit declarația prin care recurentul a recunoscut că a luat cunoștință de conținutul și condițiile contractului de credit și le acceptă, aceasta este una formală și nu poate servi drept probă pentru dovedirea negocierii clauzelor contractuale.

A comunicat că, nu a fost probat faptul că creditorul a acordat debitorului informații precontractuale și că clauzele contractuale au fost negociate.

Recurentul a invocat că, acțiunea în constatarea nulității absolute poate fi înaintată oricând, indiferent de faptul dacă părțile au executat obligațiile contractuale, au primit prestații, iar concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare în acest sens o consideră eronată.

Prin notificarea din 02 septembrie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 149).

Prin referința din 28 septembrie 2022, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor a solicitat declararea recursului admisibil și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin referința din 11 octombrie 2022, OCN „CASH & GO” SRL a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces, copia deciziei contestate la 06 iulie 2022 (f.d. 136), inclusiv pe poșta electronică a reprezentantului recurentului.

Astfel, recursul declarat la 22 august 2022 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Andrei Olarița nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și

procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Andrei Olarița, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Andrei Olarița ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Andrei Olarița se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic